

A serene beach scene at sunset. The sun is low on the horizon, casting a golden glow over the ocean and sky. Two wooden deck chairs with blue fabric seats are positioned on the sandy beach, facing the water. The sky is filled with soft, wispy clouds, and the water reflects the warm light of the setting sun.

Greetje van den Berg
Samen

Roman

DUET VAN HET ZWIJGEN 2

De schuifdeuren van zijn winkel openden zich en automatisch keek Gerben Zomerman in die richting. Meteen stakte zijn adem, hij hield zijn pas in en bleef doodstil staan, zijn ogen gefixeerd op de smalle figuur met het halflange, donkerblonde haar. Ze droeg een kort jasje over een jurk, de paarse jurk, die hij zo mooi vond. Op dat moment keek ze in zijn richting. Hij meende het lachje rond haar mond te zien. Zijn hart klopte fel, hij zweette en balde zijn vuisten.

Wat wilde Heleen van hem?

Hij wilde weglopen, maar verstarde en bleef staan. Even was het alsof hij de weg kwijt was. De winkel leek hem vreemd, hij wist niet meer wat hij hier deed. Hij kon geen voet verzetten. Zijn ademhaling piepte.

‘Kunt u me advies geven over muurverf? Ik sta al een poosje te wachten, maar...’

Waar kwam die man vandaan met zijn grijze haar en heldere, blauwe ogen onder borstelige wenkbrauwen? Gerben probeerde rustig te ademen, zodat de druk op zijn borst zou verdwijnen.

‘Gaat het wel goed met u? Heeft u ergens last van, moet ik iemand roepen?’ Het gezicht van de klant stond bezorgd. ‘Zal ik 112 bellen?’

Hij schudde zijn hoofd, wilde de man geruststellen door te zeggen dat er niets aan de hand was, maar nog steeds kwam er geen geluid over zijn lippen. Paniekerig keek hij om zich heen of hij haar nog zag. Een eindje verderop liep de vrouw, maar ze was veel jonger dan Heleen zag hij nu. Ze droeg een donkere jurk en korte laarsjes. Hoe had hij haar voor Heleen aan kunnen zien?

‘Het spijt me.’ Verlegen haalde hij zijn hand door zijn donkerblonde krullen, die steeds meer grijze strepen vertoonden. Langzaam daalde

zijn hartslag, verdween de druk op zijn borst, was hij weer in staat om te praten. Hij schaamde zich voor zijn blinde paniek.

‘Het was even...’ Hij wist niets te bedenken. ‘Ik werd wat duizelig. Niets ernstigs. Ik ga even een glaasje water drinken en dan kom ik bij u terug.’

Hij liep naar de kleine kantine. ‘Colin, er staat een klant die advies over muurverf wil,’ snauwde hij tegen de puisterige jongeman die onderuitgezakt aan zijn koffie beker nipte. ‘Als je pauze hebt, zorg je ervoor dat een collega het van je overneemt. Hoe vaak moet ik dat nog zeggen?’

‘Sarina zou het overnemen.’ Colin bleef zitten zoals hij zat. Met een paar stappen was Gerben bij hem, greep hem de beker uit handen en bracht zijn hoofd vlak bij dat van Colin. ‘Die boodschap is dus niet overgekomen. Jij gaat nu naar die klant en je helpt hem op een fatsoenlijke manier zodat hij tevreden naar huis gaat. Daarna kom je terug om je koffie op te drinken.’

De minachtende blik die Colin hem toewierp, ontging hem. Hij haalde een glas uit het kastje boven het aanrecht en vulde dat met ijskoud kraanwater. Met grote slokken dronk hij het leeg en wreef met zijn hand een druppel van zijn kin. Langzaam kwam hij tot zichzelf, maar hij voelde zich ontdaan omdat Heleen, ondanks haar maandenlange afwezigheid, nog zo in zijn leven aanwezig bleef. De jaren waarin ze hem onder meer door middel van camera's, en het doorzoeken van zijn telefoon had gecontroleerd lieten nog steeds hun sporen na. Bij alles wat hij deed, voelde hij haar ogen in zijn rug prikken. Regelmatig meende hij haar zelfs te zien. Soms kreeg hij het idee dat hij paranoïde was. Dan hoorde hij weer haar schampere opmerkingen, alsof ze zich in zijn hoofd had genesteld.

Het meest schrok hij van het verlangen dat hem zomaar kon overvallen. Verlangen naar de begintijd van zijn relatie met Heleen Jansma, toen ze zo liefdevol en behulpzaam voor hem klaarstond na het plotselinge overlijden van Giny, zijn eerste vrouw. Ze ving zijn tweelingdochters Cato en Fay op, hielp hem in de winkel. Heleen maakte zijn

dromen waar en hij had weleens gedacht dat het te mooi was om waar te zijn. En dat was het ook.

Hij kon nu nog nauwelijks bevatten dat het allemaal schijn was geweest. Heleen droeg een masker, en toen ze hem genoeg afhankelijk van haar had gemaakt, kwam de echte Heleen boven. Hij begreep het niet.

Hij meende dat die Heleen van het begin zou terugkomen als hij maar genoeg zijn best deed, maar het was nooit goed genoeg. Zijn droom werd een nachtmerrie waaruit hij niet kon ontsnappen.

Een sidderende zucht ontsnapte hem. Hij vulde zijn glas nog eens en nadat hij ook dat had leeggedronken, rechtte hij zijn rug en zette het lege glas op het aanrecht. Uiterlijk gekalmeerd liep hij de winkel weer in.

Het was voorbij. Hij moest het vergeten.

Op een dag zou hij zich beter voelen.

Een halfuur na sluitingstijd liep hij door de donkere straten rustig terug naar zijn tijdelijke woning, een vakantiehuis dat hij sinds een paar weken huurde. Hij kon er tot het voorjaar blijven, dan kwamen er weer andere gasten. Fay en Cato, zijn vijftienjarige tweelingdochters, zouden daar de ovenschotel die hij gisteravond had gemaakt al in de oven hebben gezet. Sinds hun verhuizing naar een klein dorp aan de IJssel in Gelderland, hadden ze een bepaalde taakverdeling afgesproken. Hij waakte ervoor dat ze niet te veel hoefden te doen, zoals hij zelf in zijn jeugd wel had moeten. Fay en Cato hielden genoeg tijd over voor hun huiswerk. Allebei gingen ze naar een grote scholengemeenschap hier in de buurt. Ze zaten op het vwo, maar niet bij elkaar in de klas omdat ze aan het einde van hun derde jaar voor verschillende profielen hadden gekozen. Fays schoolresultaten waren de laatste tijd een beetje achtergebleven. Gelukkig leek ze er weer bovenop te krabbelen. Hij had altijd gedacht dat Cato de meest gevoelige van de twee was, maar de hele situatie leek nu op Fay veel meer impact te hebben gehad.

In veel voortuinen van de woningen die hij passeerde was al kerstversiering aangebracht. Hij beseftte dat hij daar in de winkel en thuis ook iets aan zou moeten doen. Op zolder in de winkel had hij een doos met kerstspullen ontdekt. In zijn vorige bouwmarkt had hij in december een complete kerstafdeling gehad. In zijn huidige, veel kleinere zaak zou het met hier en daar een kerstslinger wel toe kunnen. Misschien moest hij de tweeling binnenkort wat geld geven om kerstversieringen voor thuis te kopen. Alles wat hij ooit met Giny had gekocht, was in zijn vorige woning blijven staan, die hij een halfjaar geleden halsoverkop had verlaten. Het merendeel van eigendommen had hij niet meer teruggezien.

Het laatste stuk naar huis liep hij op een smal voetpad langs de IJssel. Het donkere water glansde in het licht van de lantaarns. Soms voelde hij een bijna onweerstaanbare drang om van het pad af te stappen en zich te laten omsluiten door dat ijskoude water. In die kou zou het niet lang duren voordat hij voor altijd van zijn gedachten vol angst af zou zijn, van die toekomst vol leegte en onzekerheid.

Fay en Cato weerhielden hem ervan.

Hun namen doken bijna altijd meteen in zijn hoofd op. Ze mochten niet ook nog hun vader kwijtraken, al gingen ze hun eigen gang en had hij soms het idee dat het hen niets uitmaakte of hij er nu wel of niet was.

Vanavond wist hij die gedachten op afstand te houden. Hij dacht aan de warmte van het huis waar hij zo naar binnen zou gaan. Na een paar maanden van een soort zwerversbestaan leek deze vakantiewoning een paradijs. De eigenaar had het gezellig ingericht. Fay en Cato mopperden er ook niet over, zelfs hun gedeelde slaapkamer gaf geen problemen. Hij herinnerde zich dat ze als kinderen altijd bij elkaar wilden slapen, ook al waren er genoeg slaapkamers in huis. Giny vond dat prima. Hij had zich er weleens zorgen over gemaakt. Onterechte zorgen, wist hij nu. Ze waren elf toen Cato aangaf dat ze een kamer voor zichzelf wilde. Nu wist hij dat het waarschijnlijk te maken had met de invloed van Heleen, die hen tegen elkaar uitspeelde.

Zo kwamen zijn gedachten weer bij Heleen uit.

Hij probeerde zich op de omgeving te concentreren.

Een eindje verderop zag hij een vrouw met een vlinderhondje naderen. Parmantig liep het kleine beestje vooruit. Elke avond kwam hij hen tegen. De vrouw moest bij hem in de buurt wonen, maar hij had geen idee waar. In het licht van de lantaarns zag hij dat ze naar hem glimlachte. Ze droeg een lange, donkerrode jas met een uitbundige bontkraag, waar haar grijsblonde haar overheen krulde. In gedachten noemde hij haar de diva, maar ze was een aardige diva. Hij glimlachte ook. Het hondje snuffelde aan zijn broekspijpen. Hij bukte en aaide het even over zijn kop.

‘Het zit er voor vandaag weer op?’ vroeg de vrouw, zoals ze elke avond deed.

‘Ja, ik mag weer naar huis. Fijne avond!’

Ze keken elkaar even aan, hun glimlach bleef en daarna liepen ze verder. Soms mijmerde hij nog even over de vrouw door, over haar naam, over haar omstandigheden en haar leeftijd. Misschien zou hij ooit meer over haar te weten komen. Op dit moment was het goed zoals het was.

Hij vond het prettig dat hij tegenwoordig al om zes uur kon afsluiten. Dat was het voordeel van een bouwmarkt in een klein dorp. Hier zat niemand op koopavonden en zondagsopeningen te wachten. Alleen op vrijdagavond bleef hij wat langer open en op zaterdagmiddag was hij al om vijf uur dicht. Aan het dorp zelf had hij moeten wennen. Er werd met elkaar meegeleefd, maar hij kreeg het idee dat ze ook alles van hem wilden weten. Volgens Colette, een caissière in zijn winkel, had hij geluk dat de coronacrisis nog woedde en de verenigingen geen activiteiten konden ondernemen. Wanneer het ooit weer normaal zou worden, kon hij z'n borst natmaken, had ze voorspeld. De een na de ander zou komen vragen om hun vereniging te sponsoren.

Dat was dan misschien een positief punt aan deze ellendige crisis, verder zou hij willen dat het voorbij was. Hier in de winkel hielden de meeste mensen zich er aardig aan, maar af en toe ontstonden toch

felle discussies over het dragen van mondkapjes, en het wel of niet vaccineren. Sinds Heleen was hij gevoeliger voor zulke discussies.

En ja, daar ging hij weer. Alles had te maken met haar, met de manier waarop ze zijn leven had gemanipuleerd, hoe er nooit rust en harmonie was geweest, niet in de winkel en niet in hun huis. Elke dag had hij stijf van de stress gestaan.

Ze was nog steeds in zijn leven. Zolang ze niet officieel gescheiden waren, werd hij met haar geconfronteerd. Ze deed er alles aan om het hem zo moeilijk mogelijk te maken en hij verwachtte dat ze binnenkort over Fay en Cato zou beginnen. Ze leed gezichtsverlies doordat de kinderen niet bij haar kwamen. Als het aan hem lag, gebeurde dat nooit meer, maar het was een utopie om te geloven dat ze het erbij zou laten zitten.

Zijn dochters mochten het zelf beslissen. Fay had een ander telefoonnummer genomen, nadat Heleen Cato en haar in het begin had bestookt met sms'jes. Cato had er niet van willen weten. Volgens haar zou Heleen vanzelf ophouden.

De kans zat erin dat ze nog steeds contact hadden, ook al merkte hij daar niets van. Hij kon er niets tegen doen.

Angst en spanning drukten nog dagelijks op hem en hadden hun weerslag op zijn lichaam. De laatste tijd had hij vaak pijn in zijn rug. Dagelijks nam hij het maximum toelaatbare aantal tabletten paracetamol.

Misschien zou het beter gaan als de scheiding definitief was.

Hoelang zou dat nog duren?

Hij zuchtte en hield in. Kon hij Cato maar doen inzien dat Heleen alleen zo vriendelijk was om haar op te zetten tegen Fay en hem dwars te zitten. Cato zette altijd direct de bokkenpruik op zodra de naam van Heleen viel en daarom sprak hij zo min mogelijk over haar.

Opnieuw gleed zijn blik naar het snelstromende, duistere water.

Hij was zo stom geweest. Veel te snel na het overlijden van Giny was hij met Heleen in zee gegaan. Ze was zijn strohalm in een vreselijke tijd. Hij meende dat het goed voor Fay en Cato zou zijn als ze weer een

moeder zouden hebben. En daarbij was hij zelf ook als een blok voor Heleen gevallen. Heleen gaf hem alles waar hij van droomde, zowel in zijn zaak als in de zorg voor zijn dochters, die toen nog maar zeven jaar oud waren. Op seksueel gebied wist hij niet wat hem overkwam. Zijn huwelijk met Giny leek ineens gezapig in vergelijking met het vuurwerk van Heleen. Hij had zich geweldig en speciaal gevoeld.

Leugens, allemaal leugens die hem heel veel hadden gekost, op alle gebieden. Zijn kinderen waren beschadigd, en vooral Cato leek vaak onbereikbaar voor hem. Zelf kampte hij met mentale problemen en financieel kostte de scheiding met Heleen hem ook heel veel.

Het was niet voor niets dat de bouwmarkt waaraan hij hier leiding gaf niet van hemzelf was. Zijn schoonvader had gehoord dat de eigenaar van deze zaak tijdelijk door een ernstige ziekte was uitgeschakeld. Er was iemand nodig om de winkel draaiende te houden, en de kans zat erin dat het definitief zou worden. Nu zijn eigen bouwmarkt wel verkocht was, maar de financiën nog niet rond, was dit een uitgelezen kans om over een poosje toch weer eigen baas te zijn. Weliswaar in een kleinere bouwmarkt met een veel lagere omzet, maar hij werd weer eigenaar, zoals hij dat het grootste deel van zijn werkzame leven was geweest.

Het had hem zo'n goed plan geleken, maar soms twijfelde hij.

Hij rilde en omarmde zichzelf. Soms wist hij niet meer wat hij met zichzelf aan moest. Zijn blik werd een laatste keer naar het donkere water getrokken, voordat hij verder liep.

‘Cato, help nou even met tafeldekken!’ Fay stampvoette. ‘De oven-schotel is opgewarmd en ik heb al sla gemaakt. Jij zit alleen maar op je telefoon naar die stomme filmpjes te kijken.’

‘Dat zijn geen stomme filmpjes, die zijn leerzaam,’ antwoordde Cato zonder op te kijken. ‘Maar dat snap jij toch niet.’ Ze deed geen moeite om op te staan.

Wat had Fay een hekel aan dat denigrerende toontje van Cato, en het sloeg ook nog nergens op. Ze hadden op school nooit voor elkaar

ondergedaan. Haar cijfers waren alleen wat omlaag gegaan toen ze onlinelessen moesten volgen. Waarschijnlijk had dat meer te maken met de omstandigheden thuis dan met die lessen. Bijna niemand had in de gaten hoe onzeker ze zich vaak had gevoeld, want openlijk was het wel duidelijk dat Heleen Cato voortrok, maar ze liet ook subtiel merken dat Cato slimmer, sneller en handiger was. ‘Laat Cato dat maar even doen, die heeft dat zo voor elkaar. Cato kan er wel even naar kijken, die snapt dat wel.’ Vaak kreeg ze niet eens de kans om iets voor Heleen te doen. Cato kon het beter.

Ze probeerde haar woede weg te slikken.

Het sloeg nergens op. Cato leek wel een kopie van Heleen.

Heleen... Ze zou haar nooit meer mama noemen. Heleen had erop gestaan en ze durfde niet te weigeren. Heleen had in het begin heel lief en aardig gedaan, kort nadat hun moeder zo plotseling was overleden.

Op haar zevende had ze al geleerd wat ‘dood’ betekende. Mama had eruitgezien alsof ze sliep, en toch leek ze heel anders en toen ze haar aanraakte was ze zo koud. In dit huis had papa haar foto in de kamer neergezet. Deze was kleiner dan de foto die vroeger in hun woonkamer had gehangen, maar dat hinderde niet.

Cato vond het achterlijk dat hij die foto nu ineens weer tevoorschijn had gehaald. ‘Die lafaard, eerst kruipt hij bij Heleen in bed en moet die foto verdwijnen. Nu vindt hij het nodig om te doen alsof er niks is gebeurd.’

Fay had maar niets gezegd. Van die jaren met Heleen had ze geleerd dat ze dat het beste kon doen. Ertegenin gaan hielp toch niet. Ze kreeg nooit gelijk. Ze keek nog eens naar Cato, die net op dat moment grijnsde omdat het filmpje kennelijk grappig was.

Zij met haar leerzaam.

Ze had zin om die telefoon uit haar hand te rukken en tegen de muur te gooien, maar ze dacht aan wat tante Irene had gezegd. ‘Cato heeft dingen van Heleen geleerd. We hopen dat ze die over een poosje ook weer afleert en dat Cato weer zichzelf wordt. Als ze vervelend is, trek je dan terug en ga iets anders doen. Neem geen karweitjes over

die zij moet doen, dan gaat ze erop rekenen. Het is ellendig genoeg dat het zo moet, maar voorlopig is dit de beste manier. Wanneer jullie allemaal wat tot rust zijn gekomen, komt het vast goed.'

Fay haalde diep adem.

Ze wierp een minachtende blik op Cato. Rustig liep ze daarna de kamer uit, de trap op naar hun slaapkamer. Het was er koud. Ze ging in een stoel zitten, sloeg een fleecedeken om zich heen en pakte haar telefoontje. Er waren een paar appjes van een meisje uit haar klas binnengekomen met wie ze samen een werkstuk moest maken. Ze beantwoordde ze werktuiglijk en appte daarna naar tante Irene: *Hoi, hoe is het? Hier wel goed. School begint te wennen. De meeste lui uit mijn klas zijn goed te doen. Kom je gauw weer eens met oom Maurice?*

Ze wachtte op antwoord. In het donkere raam zag ze zichzelf, haar lange, donkerblonde haren die ze tot een slordige knot had opgestoken, grote oorringen. Ze trok de deken steviger om zich heen en luisterde naar de geluiden van beneden. Cato was kennelijk toch de tafel aan het dekken. Er werden borden op tafel gesmeten, een keukenlade geopend, bestek kletterde op de vloer. De achterdeur ging open. 'Wat ruikt het hier lekker,' hoorde ze papa zeggen. Het was best een goed huis om tijdelijk te wonen, maar het was wel supergehorig. Cato reageerde, zoals gebruikelijk, kort en ongeïnteresseerd.

Fay zuchtte, en keek naar het appje van tante Irene dat net was binnengekomen. *Hier is het allemaal goed. Met jullie ook? Zijn er bij jullie op school veel coronabesmettingen? Ik hoop dat jullie gezond blijven. Ik zal het binnenkort met je vader over kerst hebben. Er mogen nu natuurlijk niet te veel mensen bij elkaar zijn.*

Corona, corona... Ze kreeg een steeds grotere hekel aan dat woord. Het leek erop dat ze straks weer onlinelessen moest gaan volgen in plaats van op school, en daar baalde ze van. Ze keek nog eens naar het appje van tante Irene. Ineens had ze helemaal geen zin meer om te antwoorden.

Ze ging naar beneden. Haar vader zou zo toch roepen.

Ze wist zich geen raad met zichzelf.

Heeft Gerben genoeg aan een nieuwe start om het verleden te vergeten?

Na de moeilijke tijd die Gerben heeft doorgemaakt, is het tijd voor een nieuwe start. Hij is verhuisd en geeft leiding aan een andere bouwmarkt. Zo hoopt hij, samen met zijn tweelingdochters, het leven weer op te pakken. Maar dit valt tegen. Gerben blijft moeite hebben om mensen in vertrouwen nemen. Wanneer Alma als vertegenwoordiger in zijn nieuwe zaak verschijnt en toenaadering zoekt, lijkt daar langzaam verandering in te komen. Durft hij haar toe te laten in zijn leven? Of heeft hij het verleden toch nog niet helemaal achter zich gelaten?

Samen is het tweede deel van de serie Duet van het zwijgen, waarin **Greetje van den Berg** de lezer meeneemt in de psychologische reis van Gerben. Op invoelende wijze laat Van den Berg zien hoe tegenslagen een mens kunnen veranderen, maar dat opnieuw leren vertrouwen altijd mogelijk is.

Z&K

ISBN 978 90 2054 568 5 NUR 344

9 789020 545685

www.romanserie.nl